

КІНОКЛУБ У КЕІ НА СТАРТІ: «ГОЛОСУЙТЕ ЗА МЕНЕ, БУДЬ ЛАСКА»

Читайте на 3-й сторінці

ПЕРЕВІРКА – ШИНАМИ. ХТО НАСТУПНИЙ?

Сьогодні, 13 листопада 2018 року, біля приміщення «Криворіжгазу» шини вже не горіли, як це було раніше (на світліні) 12 листопада. Були тільки холод і мороз, які нагадували про те, що ось-ось настає зима із новими випробуваннями для криворіжців.

А вчора Олександр КАТРИЧЕНКО, один із заступників міського голови Кривого Рогу, відповідаючи на запитання журналіста «Раліо «НВ» Дмитра ТУЗОВА, у прямому ефірі говорив, зокрема, про наступне:

«Наскільки мені відомо, блокування вже фактично відсутнє по «Криворіжгазу». На жаль, ми маємо на сьогодні не досить здорову ситуацію, бо місто Кривий Ріг стало заручником у черговий раз. Фактично в місті є два крупних постачальника тепла. Це комунальне підприємство «Тепломережа» та державне підприємство «Теплоцентр», яке підпорядковане Фонду державного майна України. Географічно місто дуже розтягнуте, і одне дає послуги одній половині, а іншій половині – друге. За останні 5 років практично вже шість працівників звільнилися на цьому підприємстві, причому про зміну ми дізнавалися виключно з реєстраційних документів, і будь-який керівник державного підприємства абсолютно не погоджувався з містом Кривим Рогом, і будь-яка інформація про чергову зміну керівника до нас не надходила... Минулої п'ятниці на засіданні Верховної Ради депутати від Кривого Рогу в черговий раз звернули

увагу на проблеми з державним підприємством «Теплоцентр» і безпосередньо до прем'єр-міністра... Реакція була про те, що ми готові це підприємство подарувати місту (тому що воно є в процесі приватизації), хай місто його викупить. Вибачайте, але за рахунок чого це підприємство викупати, якщо воно державне? Якщо має більше трьох мільярдів заборгованості за енергоносії... За рахунок рішення Дніпропетровського господарського суду і за рахунок вжитих заходів органами місцевого самоврядування через комісію з надзвичайних ситуацій було вирішене питання газопостачання та відновлення теплопостачання мешканцям міста...»

За останньою інформацією від депутати міськради Людмили БУРМАН (на її профілі в Фейсбуці), маємо наступне: «Підготували звернення до мера Кривого Рогу щодо скликання позачергової сесії міської ради. Разом із колегами-депутатами розпочали збір підписів. Підписи вже поставили депутати від Об'єднання «Самопоміч» та «СИЛИ ЛЮДЕЙ» та позафракційний Юрій Милобоб, є принципова згода Миколи Колесника та фракції «Укроп». Очікуємо позитивного рішення фракції «Солідарність» та Олександра Макаренка. Закликаємо інших депутатів міськради завтра поставити свої підписи під зверненням та виступити ініціаторами скликання сесії».

Невідомо, як реально ситуація виглядатиме далі, але вже сьогодні можна припустити, що це – не останній протест із використанням палаючих шин. Бо в місті чимало проблем (від доріг і тротуарів, від захисту довкілля від знищення і до можливостей працевлаштуватися людям на роботу, яким за п'ятдесят, а також – пенсіонерам із, так би мовити, «крихтвалютою» (це розміри пенсій-мінамалок, які приблизно дорівнюють вартості крихт зі столів місцевих керманів після їхніх обідів протягом місяця).

Іван БІЛОХРЕСТ,
м. Кривий Ріг

Світліну взято за посиланням: <https://www.unn.com.ua/uploads/news/2018/11/12/817714a9b4addc0b9debf1c938f7f1d428c92451.jpg?v=5be988134dbaf>

У Кривому Розі влада, мов Муха у Вола на розі

НЕПЕРЕВЕРШЕНИЙ наш байкар Леонід ГЛІБОВ більше ста років тому створив образ «працелюба», що став прозивним. Якщо коротенько, то виглядає він так:

*«У полі Орачі на ярину орали,
І Муха там була,
І хоч її, непрохану, ганяли,
Одначе крадькома і їла, і пила...
...Надвечір Орачі верталися додому,
І Муха там на розі у вола...
... Зустрівсь Комар на лузі край села
Та й каже, сміючись: — Добровечір, сестричко!
А ти вже тут чого, моя перепеличко?
Кума чи родичка кому? —
А та йому:
— Ти роздивись: у полі ми орали,
Раненько почали, весь день не одихали...
Ми й між людьми чимало знаєм:
... І ми, мов, тут — турбуємось і дбаєм!».*

Чимало турбот мали цього літа небайдужі криворіжці у справі збереження довкілля, а найбільше – щодо порятунку ландшафтного заказника «Балка Північна Червона» від намірів відкриття на його території кар'єра з видобутку залізистих кварцитів. Весь тягар у відстоюванні природничих скарбів ліг на плечі громадськості. Влада діяла у притаманній їй традиційній манері окомандування. Наведу уривок зі своєї доповіді, виголошеній на заході «Консультації «Участь громадськості у розв'язанні регіональних екологічних проблем» (Оргуський інформаційно-тренінговий центр, м. Київ, 27 листопада 2009 р.):

«За останніми даними, природно-заповідний фонд міста Кривого Рогу нараховує 13 об'єктів. З них три – загальнодержавного значення: Криворізький ботанічний сад, ландшафтний заказник «Балка Північна Червона» та геологічна пам'ятка природи «Скелі МОДР'у». Решта – місцевого значення. Про те, яку роль в природоохоронних заходах місцевих органів влади відводиться згаданим об'єктам, можна судити з огляду на зміст недавньої прес-конференції начальника управління екології Криворізького міськвиконкому Віталія ФІЛИМОНОВА, з якої витікає, що з початку року в рамках Програми виходу з екологічної кризи, що діє з 2000 року, профінансовано природоохоронних заходів на суму майже 70 мільйонів гривень. Кошти були витрачені на запобігання забрудненню водного середовища, ліквідацію наслідків підтоплення, озеленення території міста тощо. Для об'єктів природно-заповідного фонду, як і щорічно, коштів не знайшлося. Проте їхній стан начальник управління оцінив як задовільний, хоча не оминув відзначити, що геологічну пам'ятку природи забруднюють побутовими відходами, там влаштовують стихійні сміттєзвалища тощо. У балці «Північна Червона» використовують прилеглий території під приватні огороди».

Названими сентенціями обмежується вся природоохоронна діяльність Криворізького міськвиконкому по відношенню до об'єктів природно-заповідного фонду».

Чи змінилося щось майже за десять років, що минули. Звичайно, ні! За винятком того, що не прояви громадськості пильності, заказник мав би загинути. Варто оглянути хронологію новітнього наступу на згадану перлину степу.

19 липня 2018 року – з порушенням законності проведено громадське слухання щодо звіту оцінки впливу на довкілля (ОВД) планованої діяльності ТОВ «Схід руд трейд» в Тернівському районі у місті з видобутку залізистих кварцитів для отримання залізвмісної добавки до цементу. Учасники обговорення – представники громадських організацій – категорично заявили, що звіт оцінки впливу на довкілля (ОВД) планованої діяльності ТОВ «Кривбас Цемент Пром» не може бути схвалений до практичного впровадження.

За поданням ТОВ «КРИВБАС ЦЕМЕНТ ПРОМ», Державної служби геології та надр України та за висновками й рекомендаціями постійної комісії обласної ради з питань використання природних ресурсів Дніпропетровська обласна рада запланувала на вересневій сесії схвалити рішення про надання спеціального дозволу згаданому товариству на користування надрами.

4 серпня автор цього допису звернувся до міністра екології та природних ресурсів України п. СЕМЕРАКА з проханням повідомити, у який спосіб Міністерство у порядку нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у випадку з департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації здійснить перевірку зафіксованих нами правопорушень у сфері оцінки впливу на довкілля та які позови до суду чи подання до правоохоронних органів будуть надіслані з цього приводу.

ІНФОРМУЮТЬ ВИДАВНІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ

Забута війна української історії - Перша світова

ЗРАНКУ 11 листопада 1918 року пролунали останні залпи Першої світової війни – це був салют на честь переможців. Найкривавіша й найжорстокіша на той час в історії війна нарешті завершилася. У тому, чим закінчилась для України Перша світова та чому ми так рідко про неї згадуємо – журналісти 24 каналу розбирались спільно із істориком Владленом МАРЄВИМ.

Цю війну часто називають «забутою». Попри те, що за масштабами вона поступається лише Другій світовій. Вона була завершена після 4 років, 3 місяців і 2 тижнів невпинного, безглузкого жертвопринесення. В Україні пам'ять про цю війну систематично викоринювали з масової свідомості всі 70 з гаком років більшовицької влади. ЛЕНІН та його послідовники вважали Першу світову «імперіалістичною» і «загарбницькою» (тут вони, з певними застереженнями, мали рацію). ЛЕНІН та його послідовники вважали Першу світову тільки прелюдією до революції та громадянської війни, в якій перемогли «правильні» герої – червоноармійці (щодо цього більшовики були, м'яко кажучи, не зовсім праві). Таким чином, героїв Першої світової війни замовчували, бо зарахували до категорії «неправильних». А самому конфлікту відвели другорядну роль у всесвітній історії.

Перша світова була глобальним протистоянням двох військово-політичних блоків – Антанти і Троїстого (згодом Четверного) союзу. А українці воювали за чужі інтереси по обидва боки фронту. Тому що українські землі були розділені між Російською та Австро-Угорською імперіями, які представляли, відповідно, Антанту і Четверний союз. Порахувати чисельність українців – учасників Першої світової війни – фактично нереально. Цифра була колосальною. Через російську армію пройшли від 3,5 до 4 мільйонів українців, через австро-угорську – від 250 до 700 тисяч. Сотні тисяч із них загинули, понад 1 мільйон дістали поранення, каліцтва й контузії... Без участі українців не обходився практично жоден театр воєнних дій по цілому світу. «Австрійські» українці масово воювали на Балканах, у північній Італії, на флоті в Середземномор'ї. «Російські» українці – на всьому просторі від Балтійського до Чорного морів, на Закавказзі та в Ірані, у складі експедиційного корпусу в Македонії та у північній Франції. Представники української діаспори билися у лавах армій Канади, Австралії, США.

Від 1914 до 1917 року єдиною національною українською військовою частиною був легіон Українських січових стрільців (УСС) у складі австро-угорської

армії. За весь час бойових дій через його лави пройшли понад 9 тисяч осіб. Втрати вбитими, пораненими й полоненими перевищили 3 тисячі. Січові Стрільці, або ж «усуси», брали участь в запеклих боях проти російських військ. Особливо відзначилися в обороні гір Маківка (1915) і Лисоня (1916). У складі легіону була й жіноча чота (жінки-стрільці й санітарки – щонайменше 36 осіб). В подальшому «усуси» стали активними учасниками Української революції, однією з найкращих формацій українського війська. Відіграли важливу роль у перемозі антигетьманського повстання Директорії УНР, у створенні Галицької армії.

В російській армії українізовані частини та з'єднання почали виникати тільки з початком революції в 1917 році. Першими повстали українські полки імені Богдана Хмельницького та Павла Полуботка. Влітку 1917-го на Поділлі було сформовано 1-й український корпус під командуванням генерала Павла Скоропадського. Українізовані частини і з'єднання невдовзі стали основою для створення Армії Української Народної Республіки.

Перша світова війна закінчилась перемогою Антанти – Франції, Великої Британії, США, Італії, Японії та їхніх союзників. Вона призвела до краху чотирьох імперій – Російської, Австро-Угорської, Німецької та Османської. Відбувся черговий переділ світу, сформувалася Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин, виникла Ліга Націй (попередниця ООН). На мапі Європи з'явилися нові або відродилися старі держави: Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Чехо-Словаччина, Австрія, Угорщина, держава Словенців, Хорватів і Сербів (Югославія). На переважній частині колишньої Російської імперії запанував комуністичний більшовицький режим.

Перша світова і розпад імперій дали безпосередній поштовх до початку Української національної революції 1917–1921 років. Під час неї постали Українська Народна Республіка, Українська держава, Західно-Українська Народна Республіка. Хоча їм не вдалося втриматися надовго, українці здобули безцінний досвід державотворення. Повстанська боротьба тривала в Україні і по завершенні революції, а представники політичної та військової еміграції до кінця життя залишалися носіями ідеї української незалежності. На чужині продовжував діяти Державний Центр УНР, який в серпні 1992 року передав свої повноваження урядові незалежної України.

Останні ветерани Першої світової відійшли у засвіти відносно недавно – на початку 2010-х

років. Це були канадець Джон Бебкок (1900–2010), американець Френк Баклз (1901–2011), австралієць Клод Шульз (1901–2011) і британка Флоренс Грін (1901–2012). Останнім учасником зі складу російської армії вважається уродженець Полтавщини Мусій Кричевський. Він помер у Донецьку 26 грудня 2008-го на 112-му році життя. Згадаймо принаймні кількох із мільйонів українців, які уславилися під час Першої світової війни. Всі вони гідні нашої пам'яті й поваги.

Виходець із селян з Вінниччини Яків Гандзюк (1873–1918) – герой ще японсько-російської війни 1904–1905 років. Там він подвигами на полі бою вислужив спадкове дворянство – під час Першої світової командував різними піхотними частинами і з'єднаннями царської армії. В боях 9 разів діставав поранення і контузії, зокрема й тяжкі: шрапнеллю у праву частину тулуба, кулею в кисть лівої руки навиліт, контузію важким артилерійським снарядом із глибокою втрапою свідомості. За бойові заслуги був підвищений до генерал-майора і нагороджений Георгіївською зброєю.

Павло Скоропадський 19 серпня 1914 року в бою під Краупішкеном (нині Ульяново Калінінградської області РФ) він на чолі лейб-гвардії Кінного полку попри жорстокий артилерійський, кулеметний і гвинтівковий вогонь німців захопив їхні позиції та завдав противникові значних втрат. За це Скоропадського удостоїли ордена Святого Георгія 4-го ступеня. Під час революції в 1918 році він став Гетьманом Української Держави.

Уродженка Лемківщини Софія Галечко (1891–1918) з початком війни добровільно вступила до легіону Українських Січових Стрільців. Софія Галечко служила санітаркою, розвідницею, стрільцем, отримала звання фенріха (хорунжої). Відзначилася у боях проти росіян у Карпатах (зима 1914–15) та у бою за гору Маківку, була нагороджена срібною медаллю «За хоробрість». Трагічно загинула потрапивши у вир під час купання в річці Бистриця Надвірнянська.

Дворянин із Херсонської губернії Олександр Козаков (1889–1919) став найкращим повітряним асом Російської імперії, особисто збивши 17 німецьких і австрійських літаків. Кавалер російських, британських, французьких орденів. 31 березня 1915 року в небі над Польщею здійснив другий (після Петра Нестерова) в історії повітряний таран. Козакову вдалося не лише знищити німецький аероплан, але й здійснити вдалу посадку – вперше у світовій практиці, адже Нестеров під час виконання тарану загинув.

(У скороченому вигляді)
Повністю читайте за посиланням: <https://svitua.org/vlasna-dumka/item/8034-zabuta-viina-ukrainskoi-istorii-persha-svitova.html>

Світлина взято за посиланням: https://svitua.org/media/k2/items/cache/69e2cbd73aefae6f4934511256fb40_L.jpg

Настя ПЕТРИКІВСЬКА,
Юлія МАЗУР.

Заказникові загрожує знищення

19 липня у Кривому Розі відбулося громадське слухання щодо впливу на довкілля товариства з видобутку залізових кварцитів для отримання залізовмісної добавки до цементу. Організатором цього заходу був Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

Цей громадський захід проводився з порушенням порядку проведення громадських слухань у процесі впливу на довкілля і Конституції України про систему адміністративно-територіального устрою України щодо вибору місця проведення слухання. Отже, він позбавив можливості бути присутніми учасників з Тернівського району, який може зазнати впливу плянованої діяльності.

Товариство «Кривбас Цемент Пром» запроєктувало свою діяльність на частині заказника загальнодержавного значення «Балка Північна Червона», створеного з метою збереження унікальної рослинності типчаково-ковилових степів, у складі якої присутні шість видів рослин із «Червоної книги України». Тут мешкає 28 видів птахів, занесених до списку охоронних, і один вид тварин, занесений до «Червоної книги України».

Більшість депутатів міської ради не виступила на підтримку правозахисників і вимог українського законодавства. Заказник загальнодержавного значення зазнає непоправної шкоди і буде знищений.

Сергій ЗІНЧЕНКО, редактор газети «Промінь Просвіти», Кривий Ріг, Дніпропетровська область. (Передрук із газети української діаспори в США «Свобода» від 1 листопада 2018 року.)

На світлині: активіст-природоохоронець Микола КОРОБКО у заказнику «Балка Північна Червона».

(Фото: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ)

Фейкові «вибори» в ОРДЛО: дешевий хліб, бюджетники та черги

11 листопада на окупованих територіях Донецької та Луганської областей відбулися організовані Росією незаконні вибори «глав» та «депутатів». Міжнародна спільнота та українська влада не визнають так звані вибори і закликають ігнорувати їх. Росії погрожують новими санкціями за організацію та проведення псевдовиборів. Служба безпеки України проінформувала, що заради створення видимості високої явки, на «виборчих дільницях» організували пункти продажу дешевих продуктів харчування, а також виборцям роздавали безкоштовне поповнення рахунку місцевого мобільного оператора.

«Ті організації, бюджетники: школи, підприємства, підприємці, які залежать від бойовиків та окупантів, їх підвозять на вибори, їх зігнали. Вони там голосують. Як ще залучають? Їх так звані мобільний оператор дає по 100 рублів поповнення на мобільні телефони. Вони ще на дільницях продають, а на деяких навіть дають продуктові набори», – зазначає представник омбудсмена у Луганській та Донецькій областях Павло Лисянський. Разом з тим, Канцлер Німеччини Ангела Меркель та президент Франції Еммануель Макрон вважають незаконними так звані «вибори» в ОРДЛО. Про це заявив речник німецького уряду Штеффен Зайберта за підсумками зустрічі Меркель, Макрона та президента України Петра Порошенка у Парижі.

Меркель та Макрон підкреслили, що проведення так званих «виборів» підриває територіальну цілісність і суверенітет України. Франція та Німеччина наполягають: місцеві вибори в окремих районах Донецької і Луганської областей повинні проводитися відповідно до Мінських угод та відповідати стандартам ОБСЄ і законодавству України. В свою чергу, Центральна виборча комісія України «наголошує, що «вибори», проведені 11 листопада 2018 року на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях України, є нелегітимними». У прес-службі ЦВК наголошують, що вони організовані й проведені в порушення норм Конституції України та виборчого законодавства, всупереч нормам і принципам міжнародного права.

Як повідомляє низка ЗМІ, станом на 8 ранку 12 листопада в «ДНР» було опрацьовано більше 97% бюлетенів. Найбільше голосів отримав ставленник із Москви Денис Пушилін – за нього проголосувало 60,9% виборців. Крім цього, і його «партія» «Донецька республіка» здобуває найбільшу кількість голосів на виборах до так званого парламенту – 72,74%. Станом на 9 ранку 12 листопада на окупованій Луганщині було опрацьовано близько 96% бюлетенів. Прогнозовано перемогу здобуває чинний ватажок Леонід Пасічник із результатом у 68,4% разом зі своєю «партією» «Мир Луганщині» на «виборах» до «парламенту» – 74,13% голосів. Нагадаємо, МЗС України висловило категоричний протест у зв'язку з незаконними та нелегітимними діями Росії з проведення «виборів» та заявило, що вони не будуть визнані ні Україною, ні світом. Голова МЗС Павло Клімкін раніше заявляв, що Україна спільно з міжнародними партнерами вже працює над посиленням санкцій у зв'язку з «виборами».

Оксана КОЗАК, сайт «Стожари». 12 листопада 2018 року (У скороченому вигляді)

Повністю матеріал читайте за посиланням: <https://svitua.org/novyny/ukraina-u-vohni/item/8030-feikovi-vybory-v-ordlo-deshevyi-khlib-biudzhetyky-ta-cherhy.html>

КІНОКЛУБ У КЕІ НА СТАРТІ: «ГОЛОСУЙТЕ ЗА МЕНЕ, БУДЬ ЛАСКА»

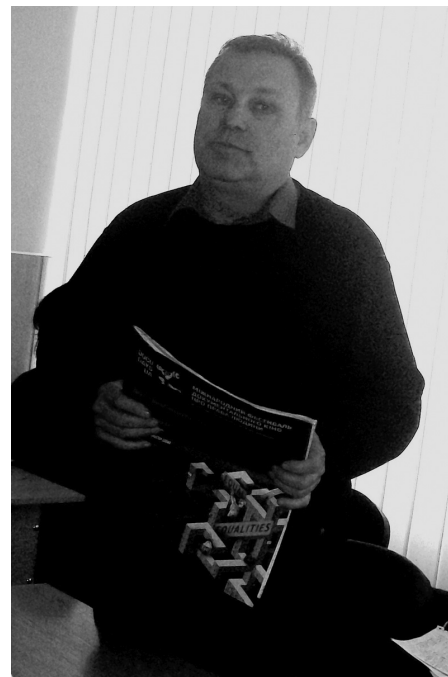
9 листопада цього року в Кривому Розі трапилася непересічна подія: у Криворізькому економічному інституті, що є відокремленим структурним підрозділом Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», офіційно відкрився кіноклуб. Якщо конкретніше: на юридичному факультеті цього інституту. Це сталося на третьому році кінопоказів у цьому виші за ініціативою активістів ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», регіональних партнерів у нашому місті Міжнародного фестивалю «Дні документального кіно про права людини в Україні» DOCUDAYS UA. Для ініціатора такого демонстрування кращих фільмів названого фестивалю Микола КОРОБКА, місцевого адміністратора в його проведенні, цей рік уже став одинадцятим поспіль.

Відкриваючи засідання кіноклубу, декан юридичного факультету Катерина Дацко, (світлина на 1-й сторінці) зокрема, звернулася до учасників цієї події з такими словами:

«Сьогодні у нас цікава подія як для Криворізького економічного інституту. Наш інститут має свої надбання: це юридичний факультет, де готуються вступити в роль правозахисника майбутні наші студенти, які стануть адвокатами, суддями, прокурорами. В основі цього стоять права людини. І ми повинні знати ці права і знати, як їх захищати, на якій би стороні ви не стояли. Сьогодні права людини є одна з найголовніших тем у юриспруденції. Ними займаються як вітчизняні науковці й практики, так і зарубіжні. Тут, на жаль, проблема є, бо ми не всі знаємо, які це права, ми не завжди знаємо, як їх правильно захищати. Одним з елементів правопросвіти є

документальне кіно... Сьогодні нам пощастило, бо у нас є партнери, з якими співпрацюємо. І в цьому році ми вже вийшли на рівень кіноклубу про права людини...»

Вона надала слово Миколі Коробку, керівнику громадської організації і народному депутату України першого скликання. А він, посеред іншого, зупинився в розповіді на кількох моментах. Говорячи про кіноклуби, він зазначив: «... Вони в Україні є майже в кожній області, по кілька навіть. Це відбувається з тієї причини, що в кожній області є ціла низка правозахисних організацій, які намагаються донести до широкого кола громадян поняття про правові знання й таким чином їх використати. Витоки створення кіноклубів пов'язані із існуванням документального кіно про права людини, міжнародного документального фестивалю, який триває вже 15-й рік. Відбуваються навесні в місті Києві, а потім громадські організації через низку семінарів переймають цей досвід, набирають відповідну кінотеку проводять на місцях (в Кривому Розі – уже в одинадцяті поспіль). А тепер уже додатково перейшли на формат кіноклубу»

бу. Кіноклуби нині діють за окремою програмою, але витоки їх пов'язані з фестивалем DOCUDAYS UA. Ми, крім таких справ, ведемо правозахисну практику. Зокрема, у нас троє людей практикують представництво в судах. Ми це робимо для людей малозабезпечених, які не здатні сплачувати за послуги, але й не потрапляють в категорію тих людей, які можуть користуватися послугами центрів безкоштовного надання правової допомоги».

А перейшовши до причин демонстрування фільму «Голосуйте

за мене, будь ласка», він актуалізував його представлення таким чином:

«Оскільки ми незадовго до президентських виборів, то ми маємо можливість згадати про таке право, яке називається виборчим правом, і напевно, ми з вами вже розуміємо, що наш матеріальний стан, можливість наших духовних надбань значною мірою залежить від того, яким чином організована держава. А якраз до останнього часу молодь мало звертала на це увагу... І тут важливо замислитися над тим, яким чином працюють механізми під час проведення виборчої кампанії. Сьогодні ми хочемо на прикладі виборів удитячому колективі показати той механізм, що рухає людьми на шляху до влади, що є пружиною. Коли людина хоче потрапити до влади, то тут є два варіанти: або з метою поліпшити становище розвитку суспільства, або збагатитися. Такими механізмами якраз і керують ці два інтереси. І в залежності від того, як ми відстежуємо все це, й виходить, наскільки ми влаштуємо чи збіднюємо наше буття»

Координатор Мандрівного фестивалю DOCUDAYS UA в Кривому Розі Олександр ЧИЖИКОВ розповів про те, як починалось знайомство криворіжців із фільмами цього фестивалю, починаючи ще з 2007-го року, коли до Кривого Рогу приїхав його ініціатор, кінорежисер і кінознавець Геннадій Кофман. А потім він коротко розповів дещо і про сам фільм.

Якщо ж хтось із читачів нашої газети не мав можливості побачити це захоплююче кіно, яке триває більше п'ятдесяти хвилин, але хоче дізнатись про цю документальну кінострічку більш детально, то для цього треба звернутися безпосередньо до сайту

фестивалю DOCUDAYS UA і там прочитати коротко про нього. Ось, зокрема, яка там є інформація: «Ця стрічка зблизка покаже третій клас початкової школи в місті Ухань, що в Центральному Китаї. Тут діти вперше стикаються з демократичними принципами під час експерименту. Троє восьмирічних школярів змагаються за місце старости класу. У ході «передвиборчої кампанії» на них чинять тиск надміру турботливі батьки, для яких ці діти – єдині через державну політику, яку провадить уряд Китаю для контролю кількості населення. Троє головних героїв беруться до справи, використовуючи різноманітні методи: складання стратегії виборчої кампанії, спонукання та передвиборчі обіцянки. Ці школярі поки не залежать від соціальних обмежень, як їхні батьки, тому віддзеркалюють панівні суспільні цінності...»

Після перегляду цього документального фільму члени нового кіноклубу і його організатори обмінялися своїми думками про те, що побачили на екрані. Зокрема, це були студенти юридичного факультету інституту Олександр Байрамов, Богдан Нечепуренко і Рустам Зарецький. Наприклад, Олександр Байрамов сказав: «Ми побачили справжню модель виборів. Тут показано, як не досить чесними вчинками учні хотіли прийти до влади. Так, на жаль, часто відбувається і у нас в реальному житті. Люди начебто приходять із добрими намірами до влади, але, щоб отримати її, не цураються будь-яких методів. Хотілося б, щоб приходили до влади з чистими і справедливими намірами».

Наприкінці важливо зазначити дещо. Зокрема, Олександр Чижиков у своєму вступі (на світлинці з журналом фестивалю) підкреслив, що кіноклуб був відкритий на базі юрфаку КЕУ не просто так, бо в місті організатори фестивалю проводили свого роду кастинг щодо того, де саме відкрити такий кіноклуб. І відкрили саме на юридичному факультеті. Крім того, ми, партнери кінофестивалю (в тому числі – й наша газета, яка є його інформаційним партнером уже одинадцятим роком поспіль) вважаємо, що будуть ще кіноклуби, організовані за нашою допомогою в нашому місті або навіть у навколишніх селах.

Сергій ЗІНЧЕНКО

На світлинах: (на 3-й сторінці) – під час офіційного першого засідання клубу в Криворізькому економічному інституті.

Фото автора.

Братів КОВАЛЬЧУКІВ знищили криваві репресії

(Закінчення.
Початок – у минулому
числі)

Пам'ятаю випадок з часів раннього дитинства. До нашої хвіртки підійшов чоловік, незвично одягнений і попросив мене покликати тата. Батько, який щодня був на роботі, того дня чомусь залишився дома. Він декілька хвилин про щось розмовляв з незнайомцем. До хати повернувся з якимось папером у руці. У мої присутності тато сказав своїй матері, що дільничий міліціонер БУТЕНКО приніс довідку про долю діда Павла – бабиного чоловіка і татового батька. У ній сказано, що КОВАЛЬЧУКА Павла було засуджено на 10 років без права листування. Але 1942 року він помер у таборі від хвороби серця. Почувши це, моя бабця гірко заплакала (їй було тоді ледь за 50 років). Адже вона довго вірила, що її чоловік живий і ще надішле звістку про себе. А може, повернеться додому. Очевидно, ця віра додавала бабці сили пережити всі біди, перетерпіти важкі лиха і допомагала долати життєві труднощі. Щодо тата, то він завжди був упевнений у тому, що його батька розстріляли відразу після арешту й суду.

Усе почуте й побачене того весняного дня дуже вплинуло на мене малою. Саме тоді прийшло розуміння: комуністи-вбивці мого діда й винуватці всіх бід і горя, які спіткали бабцю і тата.

Згодом чув від батька, що він розповів про цю довідку Купріянові ЗАЯНЧІВСЬКОМУ, який у другій половині 1930-х працював секретарем сільської ради. Той, вислухавши сумну новину, відкрив таємницю про причетність місцевої влади до долі діда Павла. Виявляється, на початку березня 1938 року до сільради надійшов лист (не

пам'ятаю звідки) з вимогою надіслати характеристику на колишнього жителя Тернавки КОВАЛЬЧУКА Павла. За словами Купріяна, він написав її, перерахувавши в документі позитивні якості колишнього сусіда і товариша дитячих років. Але малограмотний голова сільради Бенедьо ШМИГЕЛЬСЬКИЙ, заслухавши текст (сам майже не вмів ні читати, ні писати), люто порвав аркуш на маленькі клаптики і кинув на стіл. Він грізно наказав секретареві написати іншу характеристику, зазначивши, що Павло – ворог більшовицької влади. Що він добровільно пішов воювати за Україну й дослужився в ПЕТЛЮРИ до посади командира взводу. Воював би й довше, якби не хвороба. А потім проліз у колгосп, щоб із середини його розвалити.

Купріян не сперечався, бо його рідний брат Семен також колись служив у війську УНР, тобто був петлюрівцем. Буквально за тижнів два після цього Семена заарештували за звинуваченням у належності до контрреволюційної організації. І (який дивовижний збіг обставин!) 28 серпня 1938 р. – тобто саме того дня, коли в Челябінську комісія НКВД СРСР винесла смертний вирок моєму дідові – за ухвалою трійки Кам'янець-Подільського обласного УНКВД був засуджений до розстрілу його приятель Семен ЗАЯНЧІВСЬКИЙ. Загалом тільки 1938 року було розстріляно дев'ятьох жителів Тернавки. А в Україні таких сіл сотні тисяч!

Іще декілька цікавих фактів. З «Книги Пам'яті Челябінської області» можна довідався, що крім Павла і Гаврила, в Челябінській області в той час проживав ще один уродженець нашого села. Теж КОВАЛЬЧУК, але Григорій Захарович,

1887 р.н. і теж залізничник. Імовірно, також двоюрідний брат діда Павла, але вже по лінії іншого дядька. Долі всіх трьох в останній період їхнього життя виявилися багаточим схожими.

Усі назвали репресії: Гаврила заарештували ще 10 березня 1938 р., а Григорія – 22 квітня 1938 р. Усі три КОВАЛЬЧУКИ були звинувачені за однаковими статтями: 58-6, 58-10, 58-11 КК РСФСР. Усі троє були засуджені до вищої міри покарання й розстріляні одного дня – 3 жовтня 1938 року. Сталінські пєсиголовці обірвали Павлове життя у віці 39 років, Григорієве – у 51 рік, а Гаврилове – у 53 роки. Згодом усі троє були реабілітовані: Гаврило – військовим трибуналом Уральського ВО ще 22 січня 1960 р., а Павло і Григорій – прокуратурою Челябінської області 31 травня 1989 р.

У четвертій книзі тому «Реабілітовані історією. Хмельницька область», яка містить відомості про жителів села Тернавки, репресованих комуністичним режимом, нема жодної інформації про те, що троє братів КОВАЛЬЧУКІВ, уродженців цього села, були одного й того самого дня 1938 р. розстріляні в комуністичній катівні на території Челябінської області. У книзі навіть згадки нема про репресованих на далекій чужині Гаврила Савелівича і Григорія Захаровича. Чому? Не вбачаю в цьому вини укладачів книги. Адже вони користувалися інформацією, що міститься в Державному архіві Хмельницької області та в архіві обласного УСБУ. Тому не могли нічого знати ні про цих людей, ні про подальшу долю КОВАЛЬЧУКА Павла, вже згаданого у книзі у зв'язку з репресією 1932 року.

Звертає на себе увагу низький рівень загальної грамотності енкаведистів, прокурорів і суддів, які погубили не тільки трьох КОВАЛЬЧУКІВ, але й, безперечно, позбавили життя багатьох інших людей. Через неучтвоти кати переплутали в документах імена батьків Павла і Гаврила, неправильно вказали національність, записавши їх поляками (хоча всі були українцями), зробили помилку в назві села (Турнавка замість Тернавка). Про те, що кати були невігласами з питань історії та географії, свідчать такі факти. У документі записано, що місцем народження Гаврила і Григорія є Польща, Волинська губернія. Хоча Південно-Східна Волинь відійшла до складу Російської імперії ще наприкінці 18 ст., тобто за 90 років до народження Гаврила, найстаршого серед репресованих братів. У результаті трьох поділів Польщі вона, як держава, надовго перестала існувати. Відродилася майже через 120 років.

На жаль, у ті роки, коли Польща за допомогою демократичної Європи виборолала незалежність, розгромивши під Варшавою більшовицьку армію, що неначе дика орда сунула на Захід, Україна не змогла здобути державну самостійність. І знову, незважаючи на відчайдушну боротьбу за волю, надовго потрапила під московський гніт. Бездержавність Батьківщини призвела до цілої низки трагічних подій в її історії нашого народу: голодоморів, репресій, депортацій, звірчих соціальних експериментів. Їхні негативні наслідки відчуваємо ще й досі.

Вічна пам'ять моєму дідові, КОВАЛЬЧУКУ Павлові Силовичу – учаснику боротьби за Незалежність України в 1917-1919 рр. та його братам Гаврилові і Григорію! А також усім українцям, розстріляним і замученим злочинною окупаційною московсько-більшовицькою владою. Завжди пам'ятаймо про всіх рід-

них нам людей і земляків, закатованих лютим ворогом тільки за те, що хотіли бути вільними людьми у Вільній Українській державі. Й ніколи не вважали за братів, тим паче за старших, усіх тих нелюдів, чий нащадки ще й нині жалкують: «Мало ми вас, халхов, унічтожили голодом в 1933-м і істребіли в 1937-м! Ви як біли завжди предателями апшерускава дела, такімі і асталісь. Ми, расеяне, прішли на Данбас, штоби асвабидить вас ат фашістаф і вазрадіть саюз брацкіх народаф, а ви, негадяі, в атвет стреляєте в наших ребят. Бендеровца убілі і пакалечілі очень многа хороших наших мальчікаф! Ненавіжу вас, тварі неблагодарніе!» Мені і багатьом українцям доводилося чути такі слова з вуст нібито інтелігентних та освічених мешканців Москви й Петербурга.

В одній мудрій, всесвітньо відомій книзі міститься настанова: «Пізнайте Істину (тобто навчіться відрізнати Добро від зла, а Правду від брехні) й Істину визволить вас!» Визволить від чого? – Від важких іржавих кайданів неучтва, хибних уявлень та примарних ілюзій. Адже багато людей, не знаючи справжнього минулого свого роду і нашого народу, багаторазово наступають «на одні й ті самі граблі». Роблять це регулярно, зокрема, голосуючи за промосковських кандидатів і промосковські партії на президентських і парламентських виборах.

Знаймо: тільки українська за духом, мисленням і способом дій влада в демократичній, могутній, заможній Українській державі стане запорукою волі, безпеки, достатку, щастя і процвітання української нації на рідній, навіки Богом даній нам землі!

**Анатолій КОВАЛЬЧУК,
учасник боротьби за незалежність України у 20-му столітті, онук репресованих українців
Павла КОВАЛЬЧУКА
і Лавріна ЗОРЕНКА.**

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

8 серпня на адресу департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації електронною поштою надіслали опрацювання В. НАЛУЖНИМ і М. КОРОБКО зауваження щодо зазначеної вище оцінки впливу на довкілля, які мають бути розглянуті організатором слухань.

Подібні заходи з порятунку заказника вжили також кілька громадських організацій, у тому числі криворізьких. Так, за повідомленням сайту «Наші гроші» від 31.07.2018 року, Міжнародний благодійний фонд «Екологія-Право-Людина» (Львів) звернувся до Мінприроди та Дніпропетровської ОДА з вимогою забезпечити захист заказника та не надавати дозвіл на розробку кар'єру у заказниках, а також – ініціювати службове розслідування у Департаменті екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА.

10 жовтня на адресу Президента України було надіслано звернення криворізьких депутатів рад різного рівня з пропозицією вжити в межах його компетенції заходів, спрямованих на недопущення руйнації однієї з найцінніших пам'яток природи Криворіжжя - заказника загальнодержавного значення «Балка Північна Червона».

Отже, як це не парадоксально, майже 5 місяців триває боротьба громадськості з природоохоронними органами країни за збереження заказника за умов цілковитої мовчанки криворізької влади. І, нарешті,

У Кривому Розі влада, мов Муха у Вола на розі

керівниця фракції «Самопоміч» Людмила БУРМАН запропонувала включити до черги денної пленарної засідання 40-ї сесії міської ради, що відбулося 24 жовтня, питання про організацію охорони території ландшафтного заказника «Балка Північна Червона». Це питання не було включене до порядку денного, оскільки «за» проголосували лише 25 із 58 депутатів. Депутати вілкулівської коаліції на чолі з міським головою довели, що для них є справжньою цінністю.

А ще депутатам довелося вислухати блудливі оповіді заступника міського голови, члена постійної депутатської комісії облради з питань охорони здоров'я, дитинства та материнства Надії ПОДОПЛЕЛОВОЇ про те, як вона, відбиваючи посягання на розміщення кар'єру, домовилася з головою облради про закриття цього питання. Ці слова, звичайно, були розраховані на простачків, тому що процедура схвалення чи відхилення поданих на розгляд сесії проектів нормативних актів, та ще й за поданням Державної служби геології та надр України, значно складніша, ніж ПОДОПЛЕЛОВА думає, і значно складніша, ніж це практично міський голова Ю. ВІЛКУЛ. Тож, буде доречно запитати депутатуку, де вона була, коли у Центрально-Міському районі з порушенням законності відбувалися громадські слухання з питань відкриття кар'єру, де вона була, коли постійна комісія обласної ради з питань використання природних ресурсів давала свої реко-

мендації на відкриття кар'єру і коли на сайті облради публікувався проект рішення про надання спеціального дозволу господарюючому суб'єкту на користування надрами. А ще цікаво було б знати, чи бачила вона текст підписаного заступником міського голови О. КАТРИЧЕНКОМ погодження проведення робіт з апробації запасів корисних копалин для отримання спеціального дозволу на користування надрами на землях комунальної власності, в якому і близько немає застереження, щоб розвідувальні роботи не проводилися в межах заказника. До того ж у серйозному документі не може бути якихось двозначностей, як це має місце у підписаному КАТРИЧЕНКОМ документі, там мають бути зазначені чіткі умови. Але ж, якщо не вдалося неправдою знищити заповідний об'єкт, то можна спробувати приписати собі неіснуючі заслуги! Правда, на лаври перемоги претендує не лише вона. На зустрічах з виборцями вихваляється своєю роллю у порятунку заказника і депутат міської ради, голова постійної комісії з питань природокористування, екології, охорони здоров'я та соціального захисту В. М. АРТЮХ. Саме він запевняє, що заказник порятують він і що він ніколи не дозволить його погубити. Але питання до обох: які є документи, крім ваших балачок, які підтверджують, що ви у цьому відношенні якось «у полі орали», а не на розі у вола перебували?

Микола КОРОБКО

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію № 2162 – 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРОБКО (голова об'єднання), Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на місяць. Комп'ютерна верстка Л. Верьовки.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газету друкує офсетним способом КП «Криворізька друкарня» Криворізької міської ради 50050, м. Кривий Ріг, пр. Металургів, 28, тел. 90-63-35.
Обсяг - 1 друкований аркуш. Наклад - 1000 примірників. Замовлення № 2084.